

P7_TA(2012)0351

A szíriai helyzet

Az Európai Parlament 2012. szeptember 13-i állásfoglalása Szíriáról (2012/2788(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel Szíriáról szóló korábbi állásfoglalásaira,
- tekintettel a Külügyek Tanácsa Szíriáról szóló, 2012. július 23-i, június 25-i, május 14-i és március 23-i következtetéseire; tekintettel az Európai Tanács Szíriáról szóló, 2012. június 29-i következtetéseire,
- tekintettel a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseelőjének Szíriáról szóló, 2012. március 15-i, április 14-i és 27-i, május 27-i, június 3-i és 18-i, július 6-i, 8-i és 20-i, augusztus 3-i, 4-i, 8-i és 18-i, valamint szeptember 5-i nyilatkozataira,
- tekintettel a nemzetközi együttműködésért, a humanitárius segítségnyújtásért és a válságkezelésért felelős európai biztos Szíriáról szóló, 2012. július 17-i és 31-i, valamint augusztus 29-i nyilatkozataira,
- tekintettel a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága elnökének 2012. szeptember 4. és 6. között Szíriában tett háromnapos látogatására;
- tekintettel az ENSZ főtitkára, Ban Ki Mun és az Arab Államok Ligájának főtitkára, Nabil el-Arabi 2012. augusztus 17-i, az új szíriai közös különleges képviselő, Lakhdar Brahimi kinevezéséről szóló határozatára,
- tekintettel a szíriai helyzetre tekintettel korlátozó intézkedések meghozataláról szóló 36/2012/EU rendelet módosításáról szóló, 2012. június 15-i 509/2012/EU tanácsi rendeletre,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének 2012. augusztus 3-i, a Szíriai Arab Köztársaságban kialakult helyzetről szóló 66/253. számú határozatára,
- tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa 2012. március 1-jei 19/1. számú, 2012. június 1-jei S-19/1. számú és 2012. július 6-i 20/L.22. számú, a Szíriában kialakult emberi jogi helyzetről szóló határozataira,
- tekintettel az ENSZ független nemzetközi vizsgálóbizottságának Szíriáról szóló, 2012. augusztus 15-i jelentésére,
- tekintettel az Iszlám Együttműködés Szervezetének 2012. augusztus 13-i határozatára, amelynek értelmében felfüggesztették a Szíriai Arab Köztársaság tagságát;
- tekintettel a nemzeti paktumra és a szíriai átmenetre vonatkozó közös politikai elképzelésre, melyeket az Arab Államok Ligája égisze alatt megtartott szíriai ellenzéki konferenciát (Kairó, 2012. július 2–3.) követően adtak ki,

- tekintettel az akciócsoport 2012. június 30-án Genfben tartott ülésének eredményeire,
 - tekintettel az Annan-tervre és az ENSZ BT 2042., 2043. és 2059. sz. határozatára,
 - tekintettel „A „rákövetkező nap” projekt: a demokratikus átmenet folyamatának támogatása Szíriában” című, 2012 augusztusában közzétett következtetésekre és ajánlásokra;
 - tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára, amelyet 1948-ban fogadtak el,
 - tekintettel a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára, a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára, a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések és bánásmódok elleni egyezményre, a gyermekek jogairól szóló egyezményre és az ahhoz csatolt, a gyermekek fegyveres konfliktusba való bevonásáról szóló fakultatív jegyzőkönyvre, valamint a népirtás büntetének megelőzéséről és megbüntetéséről szóló egyezményre, amelyek közül Szíria mindnek részes fele,
 - tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (2) és (4) bekezdésére,
- A. mivel az ENSZ szerint 2011 márciusa, a szíriai békés tüntetések erőszakos leverésének kezdete óta mintegy 20 000 ember, többségük polgári személy vesztette életét; mivel a súlyos erőszak – többek között nehéztüzérség és bombázások alkalmazása lakott területek ellen – és a szíriai hadsereg, a biztonsági erők és a Sabbiha által elkövetett borzalmas gyilkosságok egyre nagyobb méreteket öltenek; mivel számos mészárlásra és férfiak, nők és gyermekek célzott (közvetlen) tömeges megölésére került sor; mivel az utóbbi hónapok során a kínzás alkalmazása, a tömeges letartóztatások és a lakott területek széles körű lerombolása drámai mértékben fokozódtak; mivel a kormány vezette erők egész Szíriában városokat tartanak ostrom alatt és többek között helikopterekkel, illetve vadászpilóta gépekkel bombázzák azokat; mivel a konfliktus fokozódó militarizálása már polgárháborúvá alakul át;
- B. mivel a szíriai helyzet további, bármilyen mértékű militarizálódása súlyos hatással lenne az ország civil lakosságára, amelynek humanitárius helyzete már enélkül is rohamosan romlik, valamint kihatna a régió egésze – különösen Jordánia és Libanon – biztonságára és stabilitására is, és kiszámíthatatlan hatásokkal és következményekkel járna;
- C. mivel az ENSZ becslései szerint augusztusban mintegy 5000 embert öltek meg a folyamatos harcokban, ami azt jelenti, hogy a konfliktus kezdete óta áldozatul esett emberek száma 20 000-re emelkedett; mivel az erőszak fokozódása és az országban uralkodó bizonytalan biztonsági és humanitárius körülmények miatt különösen az elmúlt hetekben jelentősen megemelkedett a szomszédos országokba, főleg Törökországba, Jordániába és Libanonba távozó szíriai menekültek száma; mivel az ENSZ menekültügyi főbiztosa 235 000 szíriai menekültet vett nyilvántartásba (vagy várják nyilvántartásba vételüket); mivel a menekültek legalább 75%-a nő és gyermek; mivel menekültek tízezrei nem kerültek nyilvántartásba; mivel feltételezések szerint 100 000 menekült hagyta el Szíriát a Jordániával, Libanonnal, Irakkal és Törökországgal közös határt átlépve, ami augusztus folyamán 500-2000 embert jelentett naponta; mivel az ENSZ becslései szerint több, mint 1,2 millió személy kényszerült lakóhelyének megváltoztatására Szírián belül, és mintegy 3 milliónak van

sürgős humanitárius segítségre szüksége; mivel a szíriai rezsim szándékosan egész városokat zárt el az élelmiszer-, víz-, áram- és egészségügyi ellátástól, például Homsz és legutóbb Aleppo városát; mivel Törökország felkérte az ENSZ Biztonsági Tanácsát, hogy fontolja meg egy, a szomszédos országok által őrzött, a polgári személyeknek fenntartott biztonsági zóna kialakítását;

- D. mivel Kofi Annan 2012. augusztus 2-án jelezte, hogy a szíriai rezsim hajthatatlansága és a fegyveres erőszak fokozódása miatt, valamint mivel a megosztott Biztonsági Tanács nem áll ki a hat pontos béketerv végrehajtását célzó erőfeszítései mellett, lemond az ENSZ és az Arab Liga közös szíriai különmegbízotti posztjáról; mivel az ENSZ és az Arab Liga a közelmúltban Lakhdar Brahimi volt algériai külügyminisztert nevezte ki új szíriai közös különleges képviselővé;
- E. mivel a szíriai nép képviselőjeként a szíriai rezsim minden hitelességét és legitimitását elvesztette;
- F. mivel Oroszország és Kína vétója megakadályozta az ENSZ Biztonsági Tanácsát, hogy a szíriai akciócsoport erőfeszítései nyomán született eredményeket támogató határozatot elfogadja, illetve azt is, hogy az ENSZ alapokmányának 41. cikke alapján bevezesse a hatpontos Annan-terv végrehajtására javasolt intézkedéseket; mivel így a nemzetközi közösség ezidáig nem jutott egyezsége és nem tudott megfelelően reagálni a szíriai válságra;
- G. mivel Bassár el-Aszad elnöknek és önkényuralmi rezsimjének a jövőben nincs helye Szíriában; mivel az elnöknek le kell mondania a válság súlyosbodásának elkerüléséhez és ahhoz, hogy lehetővé váljon a békés és demokratikus átmenet az országban; mivel a rezsim számos volt politikai és katonai vezetője, valamint nagykövetek elhagyták országukat és a szomszédos országok valamelyikébe, vagy még távolabbra távoztak;
- H. mivel a jelenlegi rezsim hiteles alternatívájára van szükség; mivel ennek az alternatívának inkluzívnak kell lennie és tükröznie kell a szíriai társadalom sokszínűségét, továbbá tiszteletben kell tartania a demokrácia, a jogállamiság, az emberi jogok és az alapvető szabadságok egyetemes értékeit, különös tekintettel az etnikai, kulturális és vallási kisebbségek és a nők jogaira; mivel az ellenzéki erőkből álló, befogadó jellegű és képviselőten alapuló átmeneti kormányzat hozzájárulhatna ehhez az alternatívához;
- I. mivel az ENSZ több ízben is célzott szankciókat fogantatosított Szíriával szemben, és megerősítette a fegyverembargót Szíriával szemben; mivel a fegyverekre, lőszerre és egyéb katonai felszerelésekre hatályban lévő európai uniós embargó, valamint az ellenőrzési technológiák exportjának tilalma ellenére számos olyan incidensről beszámoltak – fegyverek tengeri szállítása uniós vizeken, illetve uniós társaságok és különböző szíriai szervek és személyek közötti üzletekről szóló kiszivárgott részletek – , melyek az EU belső alkalmatlanságát jelzik saját határozatainak és rendeleteinek végrehajtásában;
- J. mivel számos külső szereplő és állam – vagy közvetlenül, vagy regionális csatornákon és a szomszédos országokon keresztül – továbbra is aktívan, pénzügyi, operatív, logisztikai és taktikai támogatással és segéllyel támogatja a válságban részt vevő összes felet – többek között fegyver- és lőszerellátással és minden egyéb típusú katonai felszereléssel, logisztikai támogatás nyújtásával, kommunikációs eszközök

biztosításával, illetve minden, katonai célra felhasználható támogatással –, kihangsúlyozva ezáltal a konfliktus pán-regionális természetét; mivel a konfliktus katonai természetének további erősödése csak fokozhatja a szíriai nép és az egész térség szenvedéseit;

- K. mivel a Bizottság 2012. szeptember 7-én bejelentette, hogy további 50 millió eurónyi humanitárius segítséget fordítana a Szíriában ilyen segítségnyújtásra szoruló lakosság és az országot elhagyók támogatására; mivel a Humanitárius Segélyek és Polgári Védelem Főigazgatósága szerint az EU már 142 millió eurót biztosított, és a teljes uniós támogatás – a tagállamokból származó segélyeket is beleértve – körülbelül 224 millió euróra tehető;
- L. mivel a szíriai ellenzék képviselői az elmúlt hónapok folyamán több találkozót tartottak azzal a céllal, hogy belső nézetkülönbségeiken felülemelkedve egységes frontot hozzanak létre, továbbá kiadtak egy „Nemzeti paktum” és egy „Közös politikai jövőkép a szíriai átmenethez” című dokumentumot, valamint „A „rákövetkező nap” projekt: a demokratikus átmenet folyamatának támogatása Szíriában” című következtetéseket és ajánlásokat; mivel az ellenzék soraiban minden erőfeszítés ellenére továbbra is belső megosztottság és feszültség áll fenn;
- M. mivel a szíriai akciócsoport 2012. július 1-jén Genfben megállapodott a Szíria vezette átmenet elveiről és irányvonalairól, ami egy teljes végrehajtó hatalommal rendelkező, átmeneti kormányzótestület létrehozását is magában foglalja;
1. megismétli, hogy a leghatározottabban elítéli az Aszad-rezsim által elkövetett megkülönböztetés nélküli erőszak növekvő alkalmazását a szíriai civil lakosság ellen, különösen a gyermekek és nők célzott meggyilkolását és a tömeges kivégzéseket a falvakban; mélyszéles aggodalmának ad hangot az emberi jogok szíriai hatóságok, a szíriai hadsereg, a biztonsági erők és a hozzájuk tartozó milíciák általi megsértésének súlyossága miatt, és az általuk engedélyezett és/vagy elkövetett, lehetséges emberiség elleni bűncselekmények miatt; elítéli a törvénytelen kivégzéseket és az emberi jogok megsértésének minden egyéb formáját, melyeket az Aszad-rezsimmel szemben álló csoportok és erők követtek el;
 2. üdvözli, hogy a szomszédos országok befogadják a szíriai menekülteket és humanitárius segítséget nyújtanak számukra, és ezzel összefüggésben felszólít a nemzetközi támogatás és segítség fokozására; hangsúlyozza annak döntő fontosságát, hogy fenntartható megoldás szülessen a humanitárius válságra mind Szíriában, mind pedig a szomszédos országokban tartózkodó, Szíriából érkezett menekültek ügyében; nyomatékosan kéri a szomszédos országokat, hogy továbbra is nyújtsanak védelmet a Szíriából érkező menekültek és lakóhelyüket elhagyni kényszerülő személyek számára, és nemzetközi kötelezettségeikkel összhangban tartózkodjanak attól, hogy bárkit kiutasítsanak és Szíriába visszaküldjenek; felkéri az EU-t, hogy hozza meg a szükséges felelősségteljes intézkedéseket azzal kapcsolatosan, hogy tagállamaiba is elérhet a menekülthullám; hangsúlyozza, hogy együtt kell működni a Vöröskereszttel; üdvözli, hogy az EU készen áll további – akár pénzügyi – támogatást nyújtani annak érdekében, hogy segítse a szomszédos országokat, köztük Törökországot, Libanont és Jordániát az egyre növekvő számú, Szíriából érkező menekült befogadásában, valamint sürgeti az EU-t és tagállamait, hogy fokozzák erőfeszítéseiket a humanitárius segítségnek a szír néphez az akadályok és a nehézségek ellenére történő eljuttatásának

alternatív módjainak megtalálására;

3. felhívja a szíriai rezsimet, hogy tegye lehetővé a gyors humanitárius segítségnyújtást, illetve a humanitárius szervezetek és a nemzetközi média Szíriába történő bejutását, valamint segítsék elő a humanitárius fegyvernyugvások végrehajtását annak érdekében, hogy biztonságosan a helyszínre lehessen juttatni a humanitárius segélyeket; ismét hangsúlyozza, hogy a válságban érintett valamennyi szereplőnek teljes mértékben tiszteletben kell tartania a nemzetközi humanitárius jogot; hangsúlyozza, hogy a sebesültektől és a segítségre szorulóktól soha nem szabad megtagadni az orvosi ellátást, és felhívja az összes érintett felet, hogy védjék a civileket, tegyék lehetővé az élelmiszer-, víz-, áram- és egészségügyi ellátáshoz való teljes körű és akadálytalan hozzáférést, és tartózkodjanak a betegek, az orvosok, az egészségügyi dolgozók és a segélymunkások ellen irányuló megfélemlítéstől és erőszaktól;
4. részvétét fejezi ki az áldozatok családjának; ismét szolidaritásáról biztosítja a szabadságért, méltóságért és demokráciáért küzdő szíriai népet, és elismerését fejezi ki bátorságáért és elszántságáért, különös a nők tekintetében;
5. felhív minden fegyveres szereplőt, hogy azonnal vessenek véget a Szíriában folyó erőszaknak; felkéri a szíriai kormányt, hogy haladéktalanul vonja ki a szír hadsereget az ostromlott városokból, valamint bocsássa szabadon az összes fogva tartott tüntetőt, politikai foglyot, emberi jogi jogvédőt, bloggert és újságíró;
6. sajnálattal állapítja meg, hogy az ENSZ BT fellépése kudarcba fulladt és nem hozott határozatot, hogy erősebb és hatásosabb nyomásgyakorlással lépjen fel a szíriai erőszak befejezése érdekében; megismétli az ENSZ BT tagjaihoz, és különösen Oroszországhoz és Kínához intézett felhívását, hogy tegyenek eleget nemzetközi kötelezettségüknek a szír nép elleni erőszak és elnyomás beszüntetése érdekében, többek között a 2042. és 2042. számú biztonsági tanácsi határozatok betartásának kikényszerítésével; továbbra is támogatja az EU és tagállamai által e téren kifejtett erőfeszítéseket; felhívja az alelnököt/főképviselet, hogy nyomást gyakorolva Oroszországra és Kínára tegyen meg mindent annak érdekében, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsában határozatot lehessen elfogadni;
7. hangsúlyozza, hogy az EU-nak készen kell állnia további intézkedések foganatosítására, és arra, hogy az ENSZ BT védelmi felelőssége keretében, az USA-val, Törökországgal és az Arab Ligával szoros együttműködésben minden lehetőséget megvizsgáljon a szíriai nép megsegítésére és a vérontás beszüntetésére;
8. támogatja számos ellenzéki csoport és a török kormány felhívását, hogy hozzanak létre biztonságos menedékhelyeket a török-szír határ mentén, és esetleg Szíriában, valamint hogy a nemzetközi közösség alakítson ki humanitárius folyosókat; felhívja az alelnököt/főképviselet, hogy fokozza a Törökországgal, az Arab Ligával és a szíriai ellenzékkel folytatott megbeszéléseit e biztonságos menedékhelyek kialakításáról, amelyek a szíriai menekülteket fogadják be és lehetővé teszik, hogy a rezsím üldözöttjei menedéket és védelmet találjanak;
9. megismétli az Aszad elnökhöz és rezsimjéhez intézett felhívását, hogy azonnal mondjanak le, ezzel lehetővé téve a szíriaiak vezetete mielőbbi békés, befogadó és demokratikus átmenetet;

10. felhívja valamennyi felet, hogy mielőbb kössenek (helyi) tűzszünetet, hogy lehetővé váljon az érdemi tűzszünetről szóló szélesebb körű tárgyalás;
11. aggodalmát fejezi ki a konfliktus további militarizálása és a szekták általi erőszak miatt; megállapítja a különböző regionális szereplők szerepét, beleértve a fegyverellátásokat, és aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a szíriai válság hatása átgyűrűzhet a szomszédos országokba; kéri a Tanácsot, hogy vegye fontolóra további korlátozó intézkedések elfogadását a Bassár el-Aszad rezsimjének támogatása céljából helyszíni műveletekben részt vevő külső szereplőkkel és csoportokkal szemben;
12. elítéli a szíriai rezsिम kifejezett szándékát, hogy kémiai fegyvereket vessen be a „külső terrorista fenyegetések” ellen, és emlékezteti Aszad elnököt a genfi egyezmény jegyzőkönyve értelmében a kormányára vonatkozó kötelezettségre a kémiai fegyverek használatának mellőzéséről, valamint felhívja a szíriai hatóságokat, hogy szigorúan tartsák be nemzetközi kötelezettségeiket;
13. támogatja az EU jelenlegi erőfeszítéseit, hogy megszorító intézkedések által növekvő nyomást gyakorol Aszad elnök rezsimjére, felhívja az EU-t, hogy fontolja meg a megszorító intézkedések hatáskörének kiszélesítését olyan külső szervezetekre vagy csoportokra, melyek vitathatatlanul lényeges pénzügyi és operatív támogatást nyújtanak vagy tesznek lehetővé a szíriai hatóságok számára;
14. üdvözli az Iszlám Konferencia 2012. augusztus 14–15-i csúcsértekezletén hozott határozatot, amelynek értelmében felfüggesztették a Szíriai Arab Köztársaság tagságát az Iszlám Együttműködés Szervezetében és annak valamennyi kiegészítő szervezetében, szakosodott és kapcsolt intézményében;
15. üdvözli a szíriai ellenzék képviselőinek arra irányuló erőfeszítéseit, hogy egységes frontot hoznak létre az ellenzéki erőkből, valamint a nemrégiben kiadott nemzeti paktumot, a szíriai átmenetre vonatkozó közös politikai elképzelést és „A projekt utáni nap: a demokratikus átmenet folyamatának támogatása Szíriában” következtetéseit és ajánlásait; bátorítja a szíriai ellenzékot, hogy folytassa ezt az utat, melynek célja a rezsिम hiteles alternatívájának létrehozása, továbbá sürgeti az alelnököt/főképviselet és az EU tagállamait, hogy minden szükséges lépést tegyenek meg a szíriai ellenzék egysége érdekében; üdvözli a Törökország, Libanon és Jordánia által a szír lakosságnak nyújtott jelentős támogatást; sürgeti az alelnököt/főképviselet, hogy mindent tegyen meg annak érdekében, hogy megkezdődjenek a tárgyalások Törökország, Libanon és Jordánia hatóságaival, az Arab Ligával és a szíriai ellenzékkel az Aszad utáni Szíria békés átmenetének előkészítése céljából;
16. megismétli határozott támogatását az ENSZ emberi jogi biztosának azon felhívása iránt, hogy az ENSZ BT utalja a szíriai helyzetet a Nemzetközi Bíróság elé, hivatalos kivizsgálás céljából; határozott kötelezettséget vállal annak biztosítására, hogy az emberi jogok és a nemzetközi jogok megsértése miatt felelős személyeket azonosítsák és felelősségre vonják; határozottan támogatja a Szíriai Arab Köztársasággal foglalkozó független nemzetközi vizsgálóbizottság munkáját, amelynek célja a nemzetközi emberi jogok és humanitárius jog valamennyi szíriai megsértésének vizsgálata a felelősök elszámoltatásának biztosítása érdekében, továbbá felszólítja az EU tagállamait, hogy az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa 21. ülésén gondoskodjanak róla, hogy a bizottság – szükség esetén a megfelelő erősítéssel – folytathassa munkáját;

17. békés és valódi demokratikus, szíriaiak vezette politikai átmenetre szólít fel, amely eleget tesz a szír nép jogos igényeinek és befogadó párbeszédre alapul az összes demokratikus erő és a szír társadalom valamennyi rétege részvételével egy mélyreható demokratikus reformfolyamat elindítására, amely azt is figyelembe veszi, hogy szükség van a nemzeti megbékélés biztosítására, és amely a kisebbségek, köztük az etnikai, vallási, kulturális és egyéb kisebbségek jogainak tiszteletben tartása mellett kötelezi el magát;
18. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Oroszországi Föderáció kormányának és parlamentjének, a Kínai Népköztársaság kormányának és parlamentjének, a Török Köztársaság kormányának és parlamentjének, a Katari Állam kormányának és parlamentjének, az Amerikai Egyesült Államok kormányának és képviselőházának, a Szaúd-Arábiai Királyság kormányának, a Jordán Hasimita Királyság kormányának és parlamentjének, a Libanoni Köztársaság kormányának és parlamentjének, az ENSZ főtitkárának, az Arab Liga főtitkárának, valamint a Szíriai Arab Köztársaság kormányának és parlamentjének.